

אויצרות

גליון שפועי מאיצרותיהם של רביה"ק רבי נחמן מברסלב ותלמידיו זיע"א

להתחזק ולקום

כמה קיתונות של דיו נשפכו על נושא ההתחזקות שרבינו מבקש להחדיר בליבנו – ועדיין יש מי שחושב שהינו יוצא דופן בנפילתו הרוחנית, ולגביו הדברים לא בדיוק אמורים...

אבל רבינו אינו מוותר לאיש; הוא מתעסק עם כל אחד בנפרד ומורה לו באצבע היכן בדיוק גם הוא יכול לעשות משהו, והרבה יותר משהו...

רבינו אף מוכן לקחת על עצמו את כל השגגות שלנו – שזה אומר ים של עבירות – העיקר שנפתח דף חדש 'כתנוק שנולד'. פעם התבטא: "מה שווה התשובה שלכם? אני עושה תשובה בשבילכם!" שוב פעם אמר: "אתם עשו טוב – והרע במילא יפול". עוד אמר: "הסתמכו על כוחי" –

לנוכח המגוון העצום של אופני ההתחזקות בתורת רבינו, אנו נוכחים לדעת כי אלה אינם סתם זריקות עידוד, אלא דברים שורשיים ומהותיים מאוד, כפי שמוהר"ת מכאר כמעט בכל הלכה מספרו הגדול 'ליקוטי הלכות'.

כך שמי שמוח בקודקודו מבין אל-נכון, כי לדורות האחרונים ניתנה הזדמנות מיוחדת מאוד לחזור בתשובה, את אט, לפעמים כמשך כל החיים, תוך הכוונה פרטנית עתירת רחמים והזדהות חסרת-תקדים עם כל לבטוי וקשייו הבלתי ניתנים לתיאור של המתבוסס בחטאיו.

אם תרצו, היסוד של תורת ההתחזקות נמצא בפירוש בתורה. זה מקרוב קראנו בפרשה: "ויתחזק ישראל וישב על המטה". והיכן כתוב עוד פעם בכתובים 'המיטיה?' במגילת אסתר: "והמן נפל על המיטיה".

זה ההבדל, אומר 'בעל הטורים', בין צדיק לרשע; כאשר צדיק שרוי במצב קשה, הריהו מתחזק בכל כוחותיו לקום, ואילו כאשר רשע במצב קשה, הריהו מיד נופל...

העורך

מה העיסוק הזה בעבר האפל?

שעם ישראל לא היה זכאי וראוי לכך. השם יתברך רוצה שנוכח זאת, שנעמיק ונשריש בלבנו, שלעולם, בכל דרגה נמוכה שנהיה ובכל שפל רוחני או גשמי שנקלע אליו חלילה – נעלה על לבנו שזו היא לנו כבר התחלה טובה יחסית לעבר הקשה שלנו כעם, כבר עברנו מצב גרוע יותר – ואף על פי כן נבחרנו בחסדי שמים להיות לו לעם סגולה, ומכוח זה נזכור גם אנו שיש לנו על מי לסמוך על אף שיפלותנו הנוכחית.

עלינו להרבות לספר ביציאת מצרים, מכיוון שבכל פעם שבה ונסתרת הידיעה הזאת מתודעתנו, שכן זהו דבר שעליו מניח את עצמו היצר בכל כוחו, הוא משכיח מאתנו את השורש שלנו, את ההתחלה שלנו, ומעמיד אותנו כמי שאין שום סיבה שרחמי שמים יחולו עלינו.

כנגד זה עלינו להרבות לספר ביציאת מצרים, ולזכור שיש לנו כבר תקדים שבו נבחרנו על ידי אב הרחמים, ולא ניתן לאותן הרגשות שפלות להפיל מורך בלבנו כאילו אין לנו תקווה.

כך גם נרבה לספר על הישועות הפרטיות שזכינו להן. עלינו לחזור ולהודות על כל נקודה טובה שהתחלנו בה, עלינו לזכור באיזה שפל רוחני היינו לפני שהתחלנו לחשוב על עבודת השם, ולמרות הכל זכינו לנקודות טובות כאלה ואחרות.

מכך נשאב כוח ותקווה, שה' אתנו עמנו ואצלנו גם עתה, ויעמוד בעזרתנו גם בעתיד, כי כשם שהתחלה שלנו היתה בחסד חיים מאת השם, כך גם עתה לא יעזבו עכשיו ויוסיף חסדו עלינו.

אנו חייבים להודות כל פעם על העבר, מכיוון שעם כל התקדמות שלנו בעבודת השם, שבים ומתגברים הקיטרוגים ובעקבותיהם חלה נסיגה נוספת בעבודתנו. לפעמים הנפילה כל כך קשה, עד שהיא משכיחה את כל מה שהשגנו עד עתה, כי אז עלינו לחזור לאחור ולהיזכר בכל אותן ישועות שחווינו מעודנו ולאשוב עידוד מכך שגם בעומק שיפלותנו בעבר היתה לנו תקווה, ומכיוון שכך בודאי גם עתה לא ינטשו אותנו אבינו רוענו.

הפרשיות שאותן אנו קוראים בימים אלה, צריכות להעניק לנו צורת הסתכלות אמיתית על גודל החסדים המזכירים ועומדים לנו, ולחדש בקרבנו תקווה איתנה לשוב ולהתחיל להתקרב לה' – על אף כל הקשיים! (על פי ליקוטי הלכות, פריקה ושעינה)

"הוא היה שפל ונבזה, התעמרו בו כבעבד נחות, עינו אותו בכל מיני עינויים קשים ומרים, רק בנסי ניסים הוא יצא משם" – – – אלו היו 'מקצת שבחיו' של הנגיד המרומם שהתקבל בכבוד על ידי המנהל בשערי המוסדות שבהם תמך.

בנאום שנשא לכבודו המנהל, גולל את כל עברו ה'מפואר' של הנגיד, שהתרומם מאשפתות ומשפל בל יתואר – –

כל הנוכחים חשו אי נעימות; הנואם לא מצא סיפורים יפים יותר?! הוא לא מצא שבחים נאים יותר לקשור לראשו של הנדבן הדגול, מאשר עברו הנקלה?!

■ ■ ■

"כל המרבה לספר ביציאת מצרים – הרי זה משובח". התורה מצווה עלינו לתאר לבנינו בתיאורים מוחשיים את כל הקורות שאירעו לאבותינו במצרים; לא סתם סיפור זיכרונות, אלא סיפור נרחב ומתואר היטב – ודוקא להתחיל בנגות, לספר על השפל הרוחני ועל העבדות החומרית שהיתה מנת חלקם, על העינויים, על הסבל, על הרדיפות ועל הנגישות.

האם לא היה מכובד יותר שדור לדור יעבירו רק את המעמד נורא ההוד בהר סיני, את הגילוי האלוקי המופלא שהיה שם, את הקירוב הנשגב לו זכו אבותינו שאפילו מלאכים לא זכו כדוגמתו, את ההתגלות של 'זקן מלא רחמים' ואת פתיחת שבעת הרקיעים כדי שייראו את האלוקים מדבר עמם פנים בפנים?!

למה להעביר את סיפור היווסדו של העם הנבחר, על ידי תיאור תלאותיו ועומק שיפלותו בעבר הרחוק?!

■ ■ ■

אלא שסיפור יציאת מצרים לא בא רק לתאר את העבר, זהו תיאור חי של מה שקורה אתנו כיום; זהו לימוד עמוק על טיבה של ההנהגה העליונה שמונהגת עמנו גם עתה; הגלות מעמידה אותנו לעתים קרובות במצבים קשים ומרים, כישלונות מרים שהאדם נפגש בהם – והוא חושב להיטבר מהם, מכל הפעמים שהוא כבר נכשל בהם.

לשם כך בא סיפור יציאת מצרים, ללמדנו ולהזכירנו, שהתחלה של עם ישראל לא היתה שפירה כלל וכלל – אדרבה, היא התחילה מתוך שפל איום, מהשתקעות במ"ט שערי טומאה ומעבדות מפרכת בבית עבדים.

דווקא שם, בעומק הגלות, נגלה להם מלך מלכי המלכים בחסד חיים, בהתעוררות של רחמים עליונים – על אף

חוקי הלימוד היומי

יום	יום בחודש	ליקוטי מהר"ן	ליקוטי הלכות	ליקוטי תפילות	הדף היומי
שבת	שבת	ה"ב	ה"ב	ה"א	זכאים
א	כה	לג:	כד	קמג קמד	נב
ב	כו	לד:	כה	קמה קמו	נג
ג	כז	לה:	כו	קמו קמח	נד
ד	כח	לה:	כז	קמט קנ	נה
ה	כט	לו:	כח	קנא קנב	נו
ו	ל	לו:	כט	קנג קנד	נז
	ב	לו:	ל	קנה קנו	נח

אוצרות ברסלב

י"ל ע"י "אוצרות ברסלב"

ת.ד. 50617 בית שמש
טל. במשרד: 02-993338 פקס: 02-9926066

לשמיעת שיעורים בשפות שונות 02-9950000

בארה"ב 178-8552121 (4)

מוקד הישועות 1800-255-522

ניתן לקבל את הגליון מידי שבעה בודא"ל
braslav@actcom.net.il

הפצה למנויים ובתי כנסיות: 057-3100646
הצנחה, תרומות ופרסום: 057-3100693

איך גורמים לצדיק שיסתכל עלינו?

השראת השכינה, וגם יְרָאָה – שהקב"ה רואה אותנו. שתי הראיות הללו תלויות זו בזו; הקב"ה אמנם רואה ומשגיח עלינו תמיד, אך כשאנחנו באים למקדש, מתרשמים ומתפעלים מהקדושה השורה שם, אנחנו מתקרבים אליו יותר, וכך גם הוא כביכול מסתכל ומשגיח עלינו בפרטיות יותר ויותר, כמו שכתוב "הנה עין ה' אל יראיו למיחלים לחסדו" (תהלים לג, יח).

כבר חכמינו השוו מוצוה זו לראיית פני הצדיק, וכפי שפסק הרמב"ם (ת"ת ה, י) שחייב אדם להקביל פני רבו ברגל והריהו כמקבל פני השכינה (ראה בכה"ח תקט, ב ובנובי"ת או"ח צד).

אם כן נאמר אף אנו, שכשם שבאדם לראות את הצדיק, כך בא הצדיק לראות אותנו.

לא בכדי התבטא רבינו: "לראות את עצמו עם הצדיק" שכולל שתי משמעויות: לראות את הצדיק, ושהצדיק יראה אותו. דהיינו, שאם יעסוק וילמד בספרו של הצדיק, לא 'עצות טובות' וכרעיונות עמוקים' גרידא, אלא כהדרכה אישית שמקבל אותה עתה מפי הרב בעצמו – כמובא בירושלמי שקלים ספ"ב "יראה בעל שמועה כאילו עומד לנגדו" – ברור שבאותה מידה גם הצדיק 'יסתכל' עליו, כלומר ישפיע לו הארה גדולה בדעתו כך שיקבל גדולה, ענוה וחיים... ואידך זיל גמור.

כן נמצא בכל ספר וספר דמות דיוקנו של החכם שחידש אלו הדיבורים" ויש בלימוד ספרו כל המעלה של ראיית פניו של הצדיק. זה נכון, אבל בכל זאת יש כאן איזשהו הדגש נוסף; המאמר הזה הרי מופנה אל אלו שעוסקים כבר בספרו של הצדיק.

יתירה מואת, לא מדובר כאן על ראיית פני הצדיק בלבד, אלא גם ובעיקר שהצדיק יראה אותנו, כפי שמבואר בהמשך המאמר: "על ידי שהחכם רואה אותנו ומסתכל בו, מתנוצץ מוחו".

מה אפוא מוטל עלינו לעשות כדי שהצדיק יסתכל עלינו? הרי הצדיק בעולם האמת כבר איננו מוגבל במקום, ואיננו זקוק לכך שניסע ונבוא לאיזשהו מקום כדי שיראה אותנו?

בעצם יש לנו כבר מוצוה מן התורה לראות ולהיראות – "שלוש פעמים בשנה יִרְאָהְךָ כל זכורך את פני ד' אלוך במקום אשר יבחר". גם כאן אפשר לשאול: הרי הקב"ה רואה אותנו תמיד, מדוע עלינו לבוא לירושלים לשם כך?

את התשובה כבר גילו לנו חז"ל: "יִרְאָהְךָ – יִרְאָה. כדרך שבא לראות, כך בא לִירְאָתוֹ". (חגיגה ב ע"א). המילה יראה ניתנת להיקרא יִרְאָה – שאנחנו רואים כביכול את

"דע שלראות את עצמו עם הצדיק האמת (= להתראות עמו פנים-אל-פנים) הוא גם כן דבר גדול מאד, כי על ידי שרואין את עצמו עם הצדיק על ידי זה מקבלין גדולה... כי על ידי שזה החכם הכולל רואה אותו ומסתכל בו, על ידי זה מתנוצץ מוחו..."

"כי כל אחד ואחד יש לו איזה מוח ודעת, אבל המוח והדעת של כל אחד הוא מונח בקטנות... ועל ידי שמתסתכל בו החכם הדור, שהוא מוח הכולל, על ידי זה מתנוצץ מוחו, ועל ידי התנוצצות המוח מקבל גדולה". (ליקוטי מוהר"ן ח"ב עב)

לחיות עם תורה של הרבי זה הרי המוטו של חסידי ברסלב, כפי שרבי נתן כותב בהקדמה לליקוטי מוהר"ן: "כל כוונתו הקדושה היה רק ששנתדל להבין העבודה והעצות היוצאים מכל תורה ותורה... לקיים ככל הכתוב בהם".

איך מתמודדים עם 'תורה' כמו זו שאנו עוסקים בה: "דע שלראות את עצמו (= להתראות פנים-אל-פנים) עם הצדיק הוא גם כן דבר גדול מאד?"

מסתבר שגם אנחנו, בלי אדמו"ר שרואים אותו בעיני בשר, יכולים לזכות למעלות הנפלאות שמקבלים על ידי "לראות את עצמו עם הצדיק".

בוודאי יהיה מי שיצטט מליקוטי מוהר"ן (ח"א קצב): "על

ר' ישראל מבברניץ

תיקף ומיד את העיר, כשרק בגדיכם לגופכם; מאומה מרכושכם אל תקחו איתכם!"

ההודעה נפלה עליהם כרעם ביום בהיר; הם נאלצו לנטוש את בתיהם המפוארים בערום ובחוסר כל. בתוך כיממה הולאם רכושם לטובת השילטון הישווני שכביכול דאג לעניים...

רק אז הבין ר' ישראל את גודל הנס שארע לו, כאשר נותר לו 'המחנה הנשאר' של ממונו לפליטה – באומן, בזכותו של השותף הקדוש והנורא הטמון שם, שאמר פעם: "אצלי – איש לא הפסיד..."

לו על 'השותפות' שעשו, וכי הם בחרו בו לממונה על חלוקת הצדקה. בו במקום מסרו לו סכום גדול המספיק לפרנסת כעשרים וחמש משפחות, לתקופה של שלושה חודשים! המעות הגיעו אל בתיהם של החסידים העניים והאביונים באומן, וכלכלו אותם בכבוד.

ואמנם, 'השותף הגדול' לא איכזב; ברכת ה' היתה בנכסיהם, והם התעשרו עושר רב, ממנו הפרישו מדי שלשה חודשים, מחצית – ושלחו לעניי אומן.

באחד מביקוריו של רבי לוי יצחק בבברניץ, הוליו ר' ישראל אל מרתף ביתו, הסיט מספר קורות עץ וחשף שורות על גבי שורות של מטילי זהב, פרי השותפות עם הרבי ואנשיו...

ראה רבי לוי יצחק את כמות הזהב הגדולה, ויעץ לר' ישראל כי כדאי לו לפצל את הונו למקום נוסף, כי מי יודע מה ילד יום? הוא אף הציע לו להטמין את המטילים עמוק בחצר ביתו שבאומן. ר' מרדכי ובנו ר' ישראל הסכימו מיד לרעיון, ואכן בחצר ביתו של ר' לוי יצחק נחפרו בחשאי כמה בורות, בתוכם הוטמנו מטילי הזהב.

לא ארכו הימים, וצו בהול הגיע אל האב ובנו מאת השלטונות הקומוניסטיים, לאמור: "עליכם לעזוב

היה בנו של החסיד ר' מרדכי מבברניץ. כמוהו כאביו היה ירא ה' מרבים ויחד עם זאת עוסק במשא ומתן באמונה. בבברניץ עיר מגוריהם היה להם בית-חרושת גדול לייצור סבון, וכיון שהיו בעלי אמצעים, הרבו במתן צדקה.

על האמונה הגדולה ברבינו שפיעמה בלב 'בעלי בתים' אלו, יעיד הסיפור הבא:

ערב ראש השנה אחד, בעת ההתקבצות הגדולה באוהל ציון רבינו, כאשר כל חסיד עורך את חשבון נפשו, ומספר לפני רבינו את אשר עובר עליו – ניגש ר' ישראל איש בבברניץ אל הציון, ובעודו משיח את אשך עם לבבו, אמר: "רבי קדושי! הפץ אני לקחת אתכם לשותף לעסקי!" כלומר, שמכל הרווחים שירוויחו הוא ואביו, יתנו מחצית לצדקה עבור ענייני הקודשים של רבינו ואנשיו.

'שותפות' זו היתה גם על דעת אביו ר' מרדכי, והשניים לא גילו לאיש את סודם. אולם כיון שרצו למצוא איש נאמן שיהיה אחראי על חלוקת הכסף לצדקה, נמנו וגמרו לבחור בחסיד ר' לוי יצחק בנדר, שהוא יהיה גבאי הצדקה.

הם שלחו לו אפוא מברק והזמינו אותו לבוא לעירם, לשם דבר חשוב. כבואו לבברניץ סיפרו

לאכול כדי שיהיה דעת ללמוד, וללמוד כדי שיהיה דעת לאכול...

(עפ"י חיי מוהר"ן קנה)

דיבור' אחד שחולל מהפך

עברו כעשר שנים מאז, והנה באותו קיוסק חונה אוטובוס שהגיע זה עתה מירושלים ופניו מועדות צפונה. אכן, גם הפעם מדובר בקבוצה נכבדה של חסידי ברסלב ובתוכם רבי יעקב זאב ברסקי. אלא שהפעם שוב לא היתה הדרך קשה כל כך, את מקומה של המשאית תפס אוטובוס 'חדיש' במושגי הימים ההם. הכביש גם הוא נסלל מחדש – והפעם הדרך למירון נערכת במהירות שיא של 5 שעות 'בלבד'...

רבי יעקב זאב יורד מהאוטובוס ומרגיש משום מה שהמקום מוכר לו... הוא מנסה לרענן את הזיכרון, והנה הוא נזכר, 'לפני כעשר שנים פגשתי כאן את רוני. מעניין אם הוא עדיין נמצא כאן היום'.

הוא ניגש לעבר הקיוסק, המקום נראה קצת שונה, כנראה עבר שיפוץ מסויים, מנסה למצוא את רוני, אך לאזכבתו הוא אינו עומד ליד הדוכן. במקומו עומד אברך חרדי, זקן ארוך ופאות מעטרות את פניו. הוא ניגש אל האברך ושואל:

– 'לפני כעשר שנים היה כאן מוכר בשם רוני – איפה הוא היום?'

במקום לקבל תשובה, נעמד המוכר פעור-פה, כאילו ברק הכה בו:

– 'אז אתה קנית פה כוס סודה וברכת בכוונה???'

– 'כן!' עונה רבי יעקב זאב, וכולו אחוז פליאה.

– 'אני הוא רוני... אני חייב להגיד לך שעשית מהפך בחיי... בזכותך חזרתי בתשובה!'

– 'בזכותי???' מה זה קשור אלי?'

– 'אכן זה לא רק בזכותך; זה בזכות רבי נחמן, שאת הפתגם העמוק שלו אמרת לי אז, משפט שחולל בי מהפך אדיר, דיבור שגילה לי שבעצם עדיין יש לי תקווה לתקן את כל מה שקלקלת: אם אתה מאמין שיכולים לקלקל – תאמין שיכולים לתקן – - -'

המשקאות, כדי לעשות ברכה נוספת בארץ ישראל... בעל הקיוסק, רוני שמו, מנסה להציע לו שתייה קלה כזו או אחרת, אך רבי יעקב זאב מבקש רק כוס סודה, כזו שאין בה שום שאלות הלכתיות. הכוס מוגשת, התשלום גם הוא מתבצע, ורבי יעקב זאב פונה הצידה ומברך במתינות ובהתעוררות "שהכל נהיה בדברו"...

תוך כדי שתייה ניגש אליו רוני. כבר מזמן לא היתה לו הזדמנות לראות חרדי אמיתי שלא דרך התקשורת... הנימוס והדרך ארץ, היראה והשמחה שנשקפה על פני החסידים עשו עליו רושם בל יתואר. הוא התחיל לשוחח איתו על דא ועל הא, כשרבי יעקב זאב שלא הורגל בשיחות כאלה, מנסה להתחמק ולקצר את השיחה ככל שניתן.

משראה רבי יעקב זאב שהלה אינו מסיים לדבר, החליט שאם כבר – כדאי להשמיע לו איזה דיבור קדוש מרבינו הקדוש. הוא פתח את פיו ואמר לו: "רבי נחמן מברסלב אמר, 'אם אתה מאמין שיכולים לקלקל – תאמין שיכולים לתקן' - - -"

ובכן נסתיימה השיחה.

החבורה המשיכה למירון, השבת היתה מלאה התעלות והתרוממות הנפש, ומובן מאליה שרבי יעקב זאב כבר הספיק לשכוח את אשר קרה בקיוסק האלמוני על אם הדרך.

ככביש המתפתל בואכה שער הגיא, עושה דרכה משאית נוסעים, 'אוטובוס' של פעם. המשאית מקרטעת על האספלט המטולא, תנאי הדרך המשובשים מעידים כי הכביש המיושן וקוק בדחיפות לשיפוץ ולסלילה מחדש. בינתיים אלו שסובלים מכך הם הנוסעים אל ירושלים או ממנה אל יישובי השפלה – קל וחומר נוסעי המשאית היושבים על גבי דרגשי עץ רעועים, חשופים לקור ולרוחות הפרצים, ועצמותיהם הושבות להתפרק עם כל מהמורה בכביש...

אך כאן הנוסעים לא שמים לב לכל הקשיים. אלה הם חסידי ברסלב מאושרים הנוסעים לחגוג את 'שבת חנוכה' באתרא קדישא מירון. הדרך הקשה והארוכה מנוצלת לשיחת חברים ערנית כשבין שיחה לשיחה האויר מתמלא בשירי קודש של ערגה וכיסופים לה' יתברך.

בעוד רבי לוי יצחק בנדר מתבקש על ידי אחד מצעירי הצאן להטעים קצת מנוסחאות הימים הנוראים, הרי שרבי הירש לייב ליפל בקצה השני אינו נח משירתו הרצופה: "ציון ציון, איך בענק זיך אזוי... (= ציון רבינו הקדוש, כמה אני מתגעגע)".

בכל זאת הגוף הרי דורש את שלו, העצמות השפופות והכאובות מייחלות לאיזו אתנחתא. והנה המשאית נעצרת בפונדק דרכים באיזור השרון. הנוסעים ממהרים לקפוץ מהמשאית. 'חיים של חילוץ עצמות' – מתבטא רבי שמואל שפירא; ואילו רבי יעקב זאב ברסקי סר לדוכן

השבוע לפני...

השבוע לפני 189 שנה

■ תחילת מסעו של רבי נתן לארץ ישראל

החל מראש השנה תקס"ה, בו השמיע רבינו הקדוש את התורה: 'ש' תיקונין, שהצטרפה לשאר התורות בהן הפליג רבינו במעלת קדושת ארץ ישראל – התחילו להתעורר בלב מוהרנ"ת "כיסופים וגעגועים והשתוקקות... בוערת ברשפי אש שלהבת י-ה, לזכות לבוא לארץ ישראל" - - -

יותר מ-18 שנה עברו מאז עד שזכה מוהרנ"ת להגשים את משאלת לבו וסוף סוף לצאת למסע הקודש, כאשר כעשרה חודשים תמימים הקדיש לצורך נסיעה זו. למרבה הפלא יצא לדרך לצורך אחר לגמרי; היתה זו נסיעה השנתית לציון רבינו הקדוש באומן בערב ראש-חודש שבט – משם עשה את דרכו לארץ ישראל.

ביום חמישי, כ"ד בטבת שנת תקפ"ב יצא מוהרנ"ת מברסלב לאומן, כאשר כוונתו המקורית להמשיך משם לערים ועיירות באוקראינה כדי לאסוף כספים למען מפעליו ולשלם את חובותיו. הוא גם שקל בדעתו לנסוע לאודסה ומשם – לארץ ישראל, אך את מחשבותיו לא גילה לאיש, בפרט כאשר ספיקות שונים עדיין ניקרו במוחו בקשר לנסיעה הגדולה.

רק יצא מוהרנ"ת מברסלב – והמינועית החלו גם החלו; סופת שלגים עזה התחילה להשתולל במלוא עוזה, העגלה בה נסע מוהרנ"ת נתקעה בשלג פעם אחר פעם, ואפילו לעיר הייסין השוכנת על אם הדרך בין ברסלב לאומן לא הצליחה להגיע, והנוסעים הוכרחו ללון בכפר קטן סמוך לה.

האכסניה בה התאכסנו היתה שייכת למוכסן יהודי, שלמרבה התדהמה היה באותה עת שיכור מיון... למרות זאת הוא קיבל את הפמליה בסבר פנים יפות ואף ערך להם סעודה, תוך שהוא משמח אותם בדברי שבח לעם ישראל ומתלווץ מאמונת הגויים, ובמיוחד הרחיב בשבחם של חסידי ברסלב... מוהרנ"ת חיוק עצמו בעצם השמחה שהסב לו האיש, ולאחר מכן, כאשר בעת שהותו על הספינה בלב הים העלה את הדבר על הכתב תוך שהוא מציין שהעיקר בעבודת השם היא התחוקות על ידי שמחה – "בפרט התחוקות שלי, הוא רק על ידי שמחה".

את שבת קודש פרישת וארא ערך מוהרנ"ת בעיר הייסין, כשהוא מנסה על שולחנו של רבי ראובן יוסף מהייסין, דודו של הנער נחמן בן השמונה, מי שלימים היה לאיש אמונו של מוהרנ"ת, הלא הוא רבי נחמן מטולטשין. היתה זו ההזדמנות הראשונה בה קיבל רבי נחמן מתורת רבו, וכל ימיו זכר את דיבורו היקר של מוהרנ"ת בהזדמנות זאת כאשר הפטיר: "די וועלט איז נישט און מען קען זי נישט באקומען – תורה ועבודה איז יא און מען קען דאס יא באקומען" (= העולם הזה הוא לא ואי אפשר להשיגו – תורה ועבודה הנין יכן וכן ניתן להשיג) - - -

במשך חמשה חודשים מאז, חרף מוהרנ"ת את נפשו והתייסר בטלטולי הדרכים בים וביבשה, עד שביום כ"ד בסיון זכה לצעוד את צעדיו הראשונים בארץ ישראל.

(ימי מוהרנ"ת ח"ב, ב, כ ועוד)

לחידודא

חידה מס' 80

איזה צדיק אמר על רבינו: "היכן שיש 'משהו טוב' - הוא לקח אותו?'

הפתרון לחידה מספר 79

מי ביקש מרבינו, בתחילת התקרבותו, שיראה לו 'מופת'?

רבי יודל' מדאשיב

(כוכבי אור, אנשי מוהר"ן כג)

זכה בהגרלה לחידה מס' 78

משה קנייני, ביתר עילית.

בסך 50 ₪ זכות קנייה בחנות ספרים 'ברסלב' רחוב מאה שערים 110 ירושלים

שאלה:

בברסלב מדברים הרבה על התורה "אזמרה" שבליקוטי מוהר"ן - מה המיוחד בתורה זו?

תשובת הרב יצחק אנגל:

אכן התורה "אזמרה" היא מעמודי התווך של חסידות ברסלב. מוהר"ן נהג לומר כי שתי תורות של רבינו מהזיקות ומחיות אותו תמיד בכל מצב: התורה "אזמרה" (ליקו"מ ח"א, רפב) מחיה אותו ברוחניות, והתורה "בצר הרחבת לי" (שם, קצה) - בגשמיות. בתורה זו האחרונה מדרבן אותנו רבינו להתבונן בצרה עצמה, שגם אם היא מכבידה ומעיקה, ניתן למצוא הרחבה, צד של חסד ורחמים, חמלה והנחנה; ואילו בתורה "אזמרה" מלמדנו רבינו איך למצוא איוו נקודה טובה או צד זכות בעצמנו ובזולתנו, אפילו ברשע גמור.

התורה "אזמרה" מהווה סם חיים וחיוק רב בעבודת ה'; לבלי ליפול חס וחלילה. "כי רוב בני אדם שרחוקים מהשם יתברך, עיקר ריחוקם הוא מחמת שנופלים בדעתם, שרואים בעצמם גודל קילקולם שקילקלו מעשיהם, ורובם מייאשים עצמם לגמרי, ועל ידי זה אינם מתפללים ככוונה כלל, ואינם עושים אפילו מה שהיו יכולים לעשות עדיין".

האדם מטבעו נוטה להאשים את עצמו, להסתכל באופן שלילי על מעשיו, ומתוך כך להגיע למסקנה כי הוא "רק רע" רחמנא ליציל. זוהי עצת היצר לייאשו ולהפילו לבאר שחת. כי אין גרוע יותר מאשר עצבות ומרה שחורה, גם כאשר הן באות כתוצאה מ"הרהורי תשובה" כביכול.

אמנם על האדם להרהר בתשובה ולהתחרט על עוונותיו, ולכן ציוה רבינו להתבודד בכל יום שעה אחת, לעשות חשבון נפשו ולשפוך שיהו לפני ה', אבל מכאן עד למצב של עצבות ומרה - שחורה - הדרך ארוכה. יתר על כן, גם לגבי ההתבודדות עצמה הזהיר רבינו תוך-כדי-דיבור: "וישאר כל היום יהיה בשמחה", שכן דווקא מתוך שמחה יהיה לבו פתוח לעבוד אותו יתברך בהתלהבות ובדביקות.

כפתרון לכך מגלה לנו רבינו סוד נפלא: כל יהודי ויהודי באשר הוא, יכול לעלות ולהתרומם ממקום נפילתו ולהגיע לדרגות גבוהות בעבודת השם - על ידי שתמיד יחפש בעצמו נקודות טובות.

זוהי גם תשובה ניצחת נגד יצר הרע שמשדל תמיד להפיל את האדם על ידי שהוא מראה לו כמה הוא גרוע, ובכך הוא רוצה להכניסו לייאוש שאין לו יותר תקווה. עבודתו של האיש הישראלי צריכה להיות אפוא, למצוא בעצמו נקודות טובות, כך שאפילו אם עבר על מה שעבר - עדיין יש לו תקווה, מאחר שיש לו עדיין זכויות רבות, דברים חיוביים.

בכל אהד מיישראל ישנה מעלה מיוחדת שהשם יתברך מתפאר בה, "ואפילו בפחות שבישראל, אפילו פושעי ישראל, כל זמן ששם ישראל נקרא עליו, השם יתברך מתפאר עמו בפרטיות ובפרטי פרטיות. כי יש בכל איבר ואיבר ובכל תנועה ותנועה של ישראל התפארות אחר. ויש לפעמים שאיזה פחות שבישראל עושה נענוע עם הפאה שלו - והשם יתברך יש לו התפארות גדול מזה" (ליקו"מ ח"א, יז).

ומשך, צריך כל אהד לחפש את הנקודות הטובות שבו, את ה"עוד מעט ואין רשע", את המעט הזה ששם אינו רשע, ואפילו כשמתחיל להסתכל על עצמו ורואה שאין בו טוב, והוא מלא חטאים - אסור לו ליפול מזה, רק צריך לחפש היטב, ובודאי ימצא, "כי איך אפשר שלא עשה מימיו איזה מצוה או דבר טוב?" (שם).

גם לאחר שהאדם מצא איוו נקודה טובה, הוא נוטה למצוא בה פגמים וחסרונות. למשל, הוא נזכר שבעת שעשה את המעשה הטוב הוא היה מלא מחשבות של גאווה. אך רבינו אינו משאיר לו מקום להתחמק מכך והוא שואל שאלה נוקבת: "איך אפשר שלא יהיה באותה המצוה והדבר שבקדושה איזה מעט טוב?!" כי על כל פנים איך שהוא, על כל פנים יהיה איוו נקודה טובה בהמצוה והדבר טוב שעשה! אם כן על האדם לחתור ולחפש בתוך הנקודה הטובה את הצד היפה שבו אין חסרון, וביזה יקיה וישמח עצמו.

"וידעתם כי אני ה' אלקיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים" (שמות ו, ז)

כשאדם זוכה לדעת ולהרגיש באמת שהקב"ה קרוב אליו תמיד ומשגיח עליו בכל עת - אין לו שום צער בעולם ולא חסר לו כלום, כי הוא יודע בבירור שכל חסרונותיו הם לטובתו, ואדרבה - הוא מלא שמחה ותמיד טוב לו, ככתוב: "ואני קרבת אלוקים לי טוב" (תהלים עג, כח).

כל הייסורים באים רק כשאין לאדם דעת להבין זאת - ואזי אפילו כשיש לו כל טוב, תמיד הוא בצער ובדאגה, וחסר לו עוד ועוד, כמו שאמרו: "יש לו מנה - רוצה מאתים".

גם סבלם של בני ישראל במצרים היה גדול ביותר מאחר שהיו רחוקים מהדעת הזו. רק משה רבינו שזכה לשלימות הדעת היה יכול להכניס את הדעת הזאת בעם ישראל, כך שנאלצו ויצאו מצריותם הן ברוחניות והן בגשמיות.

לכן נאמר: "וידעתם כי אני ה' המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים" - לאמור, שאם תדעו כי אני ה' - תצאו מכל המצרים שלכם.

(עפ"י ליקוטי מוהר"ן ח"א, כא)

"ויקרא גם פְרַעָה לַחֲכָמִים וְלַמְכַשְׁפִּים" (שמות ז, יא)

"אמרו ליה יחנא וממרא (ראשי מכשפים של מצרים) לְמִשְׁה: יתבן אתה מכניס לעפריים?! אמר להו: לְמַתָּא ירקא - ירקא שקול" (מנחות פה)

עיקר מטרתו של יצר הרע היא, להכניס רפיון וייאוש בלבו של האדם, שלא ינסה ולא יתאמץ לעלות ולהיטהר, באומרו: אתה כל כך רחוק מעבודת ה' - אין לך שום סיכוי לעבודת ה' אמיתית...

אבל הצדיקים מורים לנו שלא נשמע לו, אלא נשתדל לעשות את אשר בכוחנו, להרבות דביבורים קדושים של תורה ותפלה, עד שנוכה אפילו להשיג את עומק התורה.

זה שאמרו המכשפים למשה: "יתבן אתה מכניס לעפריים?!" - תבונת התורה אתה מכניס בעפרי?! כלומר, בדרגה הרוחנית הפחותה שבה ישראל משולים לעפר (כמו שאמרו ח"ל במסכת מגילה דף טז ע"א).

אך משה רבינו השיב להם, שעל ידי "אמרי אינשי" - על ידי אמירות קדושות, תורה ותפילה, אפשר לזכות לתשובה שלימה, לתשובת המשקל. "ירקא שקול" רומז לתשובה (כמבואר בהקדמת תיקוני זוהר), שכן אדם בכל מצב נחות שלא יהיה יכול לפעול על ידי דיבורו גדולות ונצורות.

(ליקוטי מוהר"ן ח"א, יא)

בעת צרה, בשעת מצוקה. גם בעת שמחה ובכל זמן

מוקד הישועות
24 שעות ביממה
1-800-255-522

להעברת בקשות לתפילה ולהדלקת נר בקברו של רבי נחמן מברסלב באומן

לישועה ופצלה, לרווח ופרנסה, לרפואה, למקשה לילד, לנחת ושפתת חיים

חזקת עם נוצח
דוקדוקים
לחם את הנשמה
מגוון מסלולי חורף מרתקים במחירים אטרקטיביים
בדרך צדיקים
זה בדיוק שבבילך
ירושלים: ח' בית ישראל 38 בני ברק. ר' רבי עקיבא 62
02-5410100 (ארצי)

המפיעים														
בית שמש הר"ר מרדכי נתן קסטנר הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שחתי' זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה	ירושלים הר"ר שמעון ברוך אשכנזי הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שחתי' זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה	בית שמש הר"ר צבי אריה אדלר הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי' זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה	מודיעין עילית הר"ר משה יהודה דודיק הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי' זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה	בית שמש הר"ר אהרן ליפער הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי' זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה	בית שמש הר"ר פנחס אליהו פתחי הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן-מצוה לבנו דוד משה נ"י זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה	ירושלים הר"ר יחיאל מיכל חזן הר"ר תרם והפיץ 1000 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שחתי' זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה	ירושלים לעי"נ רבי שמואל ישעיהו ב"ר יחיאל גריןולד ז"ל נלב"ע כ"ב סבת שנת ת.נ.צ.ב.ה. תרם והפיץ 1000 גליונות ע"י בנותיו וזיכוי שחינו משפחת עיבסקי, משפחת חן ומשפחת שניא-גריןולד זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו להם להתברך בכל מילי דמיטב	בית שמש תלמוד תורה ברסלב בית שמש בשאיאת הרה"ח רבי שמואל משה קרמר שליט"א תרמו והפיצו 2000 גליונות לכבוד שמחת הבר מצוה להחתן בנימין משה נ"י בן הנדיב הנכבד מוהר"ר אהרן נהרי שליט"א מתשובי יקירי אנ"ש לדונדון זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו להם להתברך בכל מילי דמיטב	ירושלים הר"ר מאיר שמתה פלאטניק הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שחתי' זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה	מודיעין עילית הר"ר יצחק ששון נתן שולר הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שחתי' זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה	ירושלים הר"ר יוסף רוזנטל הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבת שחתי' זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה	מודיעין עילית הר"ר ישראל שורף הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי' זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה	בני ברק הר"ר עקיבא רוזנבלד הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת הבן שחתי' זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה	בית שמש הר"ר חיים זאב שפירא הר"ר תרם והפיץ 500 גליונות לכבוד שמחת הולדת התאומים שחינו זכות ההפצה וזיכוי הרבים יעמדו לו לראות רב נתח דקדושה